

Betänkandet (SOU 2008:63) Förstärkt skydd för företagshemligheter, Ju 2008/5168/L1

Dnr 801 19332-08/112

2008-10-13

Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Sammanfattning

Kronofogdemyndigheten (KFM) tillstyrker att bestämmelserna om bevisundersökning vid angrepp på företagshemligheter utformas i stort sett i enlighet med vad som gäller för inträngsundersökningar vid immaterialrättsliga intrång. Vidare delar KFM uppfattningen att bevisningen - till skillnad från vad som idag gäller vid inträngsundersökning - inte ska hållas tillgänglig för sökanden förrän den undersökte har fått möjlighet att begära att domstolen prövar om en viss handling eller annan dokumentation ska undantas. En sådan bestämmelse medför emellertid att det närmare måste regleras vad som ska gälla bl.a. i fråga om formerna för begäran om undantag, vid vilken tidpunkt sökanden ska ha rätt att ta del av bevisningen och när verkställigheten ska anses vara avslutad. Dessutom bör reglerna om vad protokollet från en bevisundersökning ska innehålla övervägas.

KFM vill därutöver särskilt framhålla att verkställigheten av en bevisundersökning kommer att kräva stora personalresurser. Om kostnaderna i sin helhet ska täckas av utsökningsavgifter måste grundavgiften bestämmas till ett betydligt högre belopp än 5.000 kr, som är det belopp som för närvarande tas ut av sökanden vid inträngsundersökningar tillsammans med kostnaden för de experter som KFM anlitar. Oberoende av till vilket belopp grundavgiften fastställs behöver KFM som en följd av den ökade arbetsbörda som utredningens förslag innebär tillföras extra resurser om minst 700.000 kr.

Den nya bevissäkringsåtgärden

KFM tillstyrker att reglerna om bevisundersökning i 15-23 §§ lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter (FHL) utformas i stort sett på det sätt som föreslås. Vid den närmare utformningen av de nya bestämmelserna måste det emellertid beaktas att reglerna om bevisundersökning i ett väsentligt avseende föreslås avvika från vad som gäller för inträngsundersökningar enligt 9 kap. 59 a-h §§ patentlagen (1967:837) och motsvarande bestämmelser i övriga immaterialrättsliga lagar. Att den undersökte ska få rätt att begära att domstol prövar om viss handling eller annan dokumentation ska undantas innan bevisningen hålls tillgänglig för sökanden påverkar i hög grad handläggningen hos KFM. Till detta kommer att det i de fall det påstås att något bör undantas på grund av proportionalitetsprincipen i 15 § andra stycket FHL kommer det inte - såsom när det gäller beslagsförbudet i 27 kap. 2 § RB — att vara fråga om en överprövning av KFM:s beslut utan en omprövning av domstolens beslut på annat underlag.

Expedieringen av KFM:s protokoll

KFM tillstyrker att myndigheten i samband med att bevisundersökningen genomförs ska meddela parterna den dag och tidpunkt, då protokollet kommer att hållas tillgängligt. Såsom anges på s.286 f. i betänkandet är detta av betydelse för att den undersökte inte ska förlora möjligheten att framställa en begäran om undantag. Härtill kommer att regler efter mönster av vad som gäller enligt förordningen (2003:324) om tiden för tillhandahållande av domar och beslut m.m. är av betydelse också i de fall inhibition (förbud mot fortsatt verkställighet) yrkas.

Begäran om undantagande

KFM anser att det måste vara ett krav att en begäran om undantag enligt 21 § FHL görs skriftligt. Vidare bör det föreskrivas att begäran måste ske inom den tidsfrist om två till fem dagar som KFM ska bestämma enligt 21 § andra stycket FHL. Anledningen till att bestämmelsen bör utformas på detta sätt är att de handlingar eller annan dokumentation som yrkandet gäller måste kunna identifieras utan dröjsmål. Det får inte förekomma att sådan dokumentation som ska förseglas "av misstag" görs tillgänglig för sökanden.

Enligt KFM:s mening måste - i de fall den undersökte under förrättningen eller när arbetat med att upprätta protokollet pågår har gjort gällande att vissa handlingar ska undantas - en förnyad begäran om undantagande ges in inom den tidsfrist som börjar löpa från det att protokollet har hållits tillgängligt för parterna. KFM vill emellertid tillägga att en sådan regel får till följd att försegling av den dokumentation som ska överlämnas till domstolen alltid kommer att ske först efter det att protokollet har hållits tillgängligt. I praktiken torde detta inte ha någon större betydelse, då kopior och annan dokumentationen av den bevisning som påträffats inte ingår i protokollet. Härtill kommer att de handlingar m.m. som har kopierats i syfte att de senare ska hållas tillgängliga för sökanden inte anses vara allmänna handlingar, se s.287 f. och 306 i betänkandet samt prop. 1998/99:11 s.81 f.

Protokollet från bevisundersökningen

KFM anser att det finns anledning att överväga om reglerna om vad protokollet från en bevisundersökning ska innehålla bör överensstämja fullt ut med vad som gäller vid intrångsundersökning. I protokollet från en sådan undersökning ska enligt 18 kap.6 a§ utsökningsförordningen bl.a. anges vilka handlingar och föremål som har påträffats. Vidare ska handlingarna m.m. beskrivas så ingående som det krävs för att undersökningens syfte ska kunna uppfyllas.

Tillhandahållandet av bevisningen

Bestämmelsen i 23 § FHL om förteckning och tillhandahållande av bevisningen för parterna kan inte utformas på exakt samma sätt som 59 h § patentlagen och motsvarande bestämmelser i övriga immaterialrättsliga lagar. Vid en bevisundersökning har sökanden rätt att ta del av kopior och annan dokumentation tidigast efter det att den tidsfrist, inom vilken det är möjligt att begära undantag, har löpt ut. Vidare bör det tydliggöras att sökanden i de fall undantag har begärts får, såsom anges i betänkandet på s. 288, ta del av övriga handlingar m.m. utan att domstolsprövningen avvaktas.

KFM vill även peka på att det kan behöva klargöras att den hos vilken undersökningen skett har rätt att ta del av all den bevisning som har påträffats i samband med att protokollet hålls tillgängligt. En förutsättning för att den undersökte ska kunna precisera vad ett yrkande om undantag avser är att denne har tillgång till KFM:s dokumentation av bevisningen. I praktiken är det av största vikt att KFM snabbt och säkert kan identifiera de handlingar m.m. som ska förseglas och överlämnas till domstolen. Det är först sedan denna dokumentation har tagits bort från de lagringsmedia som använts vid undersökningen som bevisningen i övrigt kan hållas tillgänglig för sökanden.

Vidare måste det klargöras om det är KFM eller domstolen som ska tillhandahålla bevisningen för sökanden i de fall domstolen beslutar att undantag inte ska medges eller att detta bara ska ske till viss del.

När måste sökanden senast väcka talan?

KFM anser att det är viktigt att det klargörs vid vilken tidpunkt verkställigheten ska anses vara avslutad, då sökanden enligt 19 § andra stycket FHL måste väcka talan senast inom en månad från det att verkställigheten avslutades. Sökanden har inte möjlighet att bedöma resultatet av undersökningen förrän han eller hon de facto fått del av bevisningen eller i vart fall större delen av det material som KFM har kopierat eller på annat sätt dokumenterat.

De uttalanden som görs i betänkandet s.334 f. och i prop. 1998/99:11 s. 81 om hur fristen om en månad ska beräknas ger inte tillräcklig ledning i alla de situationer som kan uppstå. Om möjligheten att begära undantag utnyttjas ska enligt vad som anges i betänkandet verkställigheten anses vara avslutad först när det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om att undantagande ska ske eller att sådant undantagande inte ska ske. Vidare anges att detta kan vara fallet också vid den tidigare tidpunkt då samtliga handlingar de facto har lämnats över till sökanden på grund av att domstolen har förordnat om fortsatt verkställighet i syfte att förhindra förhållningsteknik. Därutöver kan det emellertid förekomma att domstol beslutar om inhibition efter det att protokollet från förretningen har undertecknats, men innan sökanden de facto har fått del av bevisningen, se Hovrätten för västra Sveriges beslut den 2 juni 2006, mål Ö 2726-06. Då protokollet från inträngsundersökningen hade färdigställts dagen innan beslutet om inhibition fattades ansåg hovrätten att ett yrkande från sökandens motpart om förbud för KFM att lämna ut bevisningen inte kan lagligen bifallas.

Underrättelsen om att verkställigheten har avslutats

Enligt KFM:s rutiner ska tingsrätten alltid underrättas om vid vilken tidpunkt protokollet från en inträngsundersökning har färdigställts. Detta sker för att domstolen ska veta när den frist inom vilken talan senast måste väckas börjar löpa, se prop. 1998/99:11 s. 81. Hur KFM ska underrätta domstolen och i vad mån domstolen ska ha en skyldighet att underrätta KFM om de beslut som fattas när det gäller en begäran om undantag är exempel på frågor som behöver klargöras under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Återgång av skyddsåtgärden

KFM vill också framhålla att den frist om en månad som föreskrivs i 19 § andra stycket FHL är avgörande för vid vilken tidpunkt de kopior m.m. som KFM har gjort ska lämnas tillbaka om sökanden inte väcker talan. Regeln om återgång riktar sig både mot KFM och mot sökanden, som kan ha tillhandahållits kopior av handlingar m.m. Vidare ska återgången liksom vid inträngsundersökningar ske automatiskt, dvs. domstolen ska inte fatta något beslut om detta.

Kostnaderna för verkställigheten

KFM ifrågasätter slutsatsen på s. 313 i betänkandet att kostnaden för verkställigheten av ett beslut om bevisundersökning i sin helhet bör täckas av utökningsavgifter. Även en person eller ett företag med små ekonomiska resurser bör ha förutsättningar att på civilrättslig väg säkra bevisning om ett misstänkt angrepp. Det är för övrigt av detta skäl som det på s. 272 föreslås att reglerna om ställande av säkerhet hos domstolen inte ska utformas helt i överensstämmelse med vad som gäller i fråga om kvarstad. Enligt 15 kap. 6 § RB måste en sökande som saknar förmåga att ställa säkerhet visa synnerliga skäl för sitt anspråk för att åtgärden ska kunna beviljas.

Om lagstiftaren anser att kostnaderna för verkställigheten ska täckas av utökningsavgifter måste grundavgiften bestämmas till ett betydligt högre belopp än det som för närvarande tas ut av sökanden vid inträngsundersökningar. Enligt 6 § femte stycket förordningen (1992:1094) om avgifter vid Kronofogdemyndigheten uppgår grundavgiften för verkställighet av

intrångsundersökning till 5.000 kr. Vidare måste sökanden betala kostnaden för de experter som KFM anlitar i form av särskild avgift, se 13 § avgiftsförordningen. KFM:s erfarenheter visar att kostnaderna för personal och resor samt den särskilda utrustning m.m. som behövs för att genomföra intrångsundersökningar uppgår till betydligt högre belopp och att kostnaderna kan variera avsevärt beroende på undersökningens omfattning.

Dessutom måste det beaktas att det i fråga om bevisundersökningar tillkommer ytterligare arbetsmoment som en följd av att det ska bli möjligt för den undersökte att få till stånd en särskild domstolsprövning innan bevisningen hålls tillgänglig för sökanden. Om undantag begärs måste KFM från de lagringsmedia som har använts för att dokumentera bevisningen — i regel CD-skivor, DVD eller USB-minnen - ta bort det material som enligt den undersöktes begäran ska undantas. Vidare ska den dokumentation som tas bort omedelbart förseglas och det förseglade kuvertet eller annat emballage överlämnas till den domstol som har beslutat om bevisundersökningen, dvs. tingsrätten eller Arbetsdomstolen.

De nya reglerna innebär att den tidpunkt, då bevisningen får hållas tillgänglig för sökanden senareläggs. På så sätt skjuts också den tidpunkt, då verkställigheten ska anses vara avslutad framåt i tiden. Hur lång tid det rör sig om beror på om undantag begärs och i de fall detta sker av den tid som domstolen behöver för att pröva en sådan begäran. Då undantag ska kunna ske också på grund av proportionalitetsprincipen kommer det sannolikt att bli relativt vanligt med domstolsprövning. Vidare kan det antas att en prövning på denna grund inte kommer att gälla enbart någon enstaka handling. Det kan alltså komma att krävas ett inte obetydligt arbete hos KFM med att försegla den dokumentation, som enligt den undersöktes uppfattning ska undantas från verkställigheten.

Dessutom måste personalen på specialindrivningsteamerna (S-teamen) - som idag svarar för verkställigheten av intrångsundersökningar - få utbildning om de nya reglerna. Det gäller bl.a. de åtgärder som KFM ska vidta efter det att protokollet har iordningsställt och användningen av ny teknik i samband med att bevisningen ska eftersökas och därefter förtecknas.

Kostnadsberäkning

I den kostnadsberäkning som KFM gjort har det antagits att det per år kommer att verkställas 15 bevisundersökningar. Vidare har det antagits att en undersökning i genomsnitt kräver en arbetstid om tre veckor. Då kostnaden för en årsarbetskraft inom S-indrivningen inklusive de särskilda kostnader som uppkommer i denna typ av mål uppgår till 436 kr per timme kommer kostnaden för en bevisundersökning att uppgå till 52.320 kr.

Om kostnaderna för verkställigheten i sin helhet ska täckas av utsökningsavgifter föreslår KFM att grundavgiften bestäms till 50.000 kr. Oberoende av om avgiften kommer att fastställas till detta belopp behöver KFM tillföras extra resurser om minst 700.000 kr.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad riks-kronofogde. I den slutliga handläggningen har även deltagit processägaren Sven Kihlgren och verksjuristen Ann-Marie Ahlqvist, föredragande.

Eva Lidström Adler

Ann-Marie Ahlqvist